

**REPUBLIKA E KOSOVËS/REPUBLIKA KOSOVA/REPUBLIC OF KOSOVA
ZYRA E AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM / KANCELARIJA GENERALNOG
REVIZORA/OFFICE OF THE AUDITOR GENERAL**

Nr. dokumentit:22.3.1-2010-08

RAPORTI I AUDITIMIT

**PËR PASQYRAT VJETORE FINANCIARE TË KOMUNËS SË
GJAKOVËS PËR VITIN E PËRFUNDUAR ME 31 DHJETOR 2010**

Prishtinë, Qershor 2011

TABELA E PËRMBAJTJES

Përmbledhje e përgjithshme.....	4
I. Hyrje.....	5
II. Opinioni i auditimit	7
III. Gjendja e rekomandimeve të viteve të kaluara.....	7
IV. Buxheti i Shpenzuar në krahasim me Buxhetin e Aprovuar	8
V. Pasqyrat financiare	9
V.1 Pajtueshmëria në lidhje me raportimin e jashtëm	9
V.2 Cilësia e informatave	9
VI. Realizimi i Buxhetit.....	10
VI.1 Të hyrat (duke përfshirë ato vetjake).....	10
VI.2 Shpenzimet.....	12
VI.3 Subvencionet dhe transferet	15
VI.4 Pasuritë dhe Borxhet	15
VII. Kontrolli mbi menaxhimin	16
VII.1 Sistemet e Kontrollit të Brendshëm	16
VII.2 Auditimi i Brendshëm.....	17
VIII. Një konkluzion i Përgjithshëm mbi Menaxhmentin e Komunës.....	18
Shtojca I. Komentet e Gjakovës dhe përgjigjja e ZAP-it.....	19
Shtojca II. Llojet e ndryshme të Opinioneve të Auditimit.....	19

Lista e shkurtesave

AP	Auditori i Përgjithshëm
APP	Agjencia për Prokurim Publik
ISA	Institucioni Suprem i Auditimit
KA	Komiteti i Auditimit
KBFP	Kontrolli i Brendshëm i Financave Publike
LAB	Ligji për Auditimin e Brendshëm
LMFPP	Ligji 03/L-48 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë
LPP	Ligji nr.02/L-99 për Prokurimin Publik i ndryshuar dhe plotësuar më 8 shkurt 2007. Përfshirë ligjin e ri, nr. 03/L-241 në fuqi prej 01 dhjetor 2010.
NJAB	Njësia e Auditimit të Brendshëm
OE	Operatori Ekonomik
ONISA	Organizata Ndërkombëtare e Institucioneve Supreme të Auditimit (INTOSAI)
OSHP	Organi Shqyrtues i Prokurimit
PVF	Pasqyrat Vjetore Financiare
SIMFK	Sistemi Informativ për Menaxhimin e Financave të Kosovës
SNISA	Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (ISSAI)
SNK	Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit
SNKSP	Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik (IPSAS)
UA	Udhëzim Administrativ
ZAP	Zyra e Auditorit të Përgjithshëm
ZKA	Zyrtar Kryesor Administrativ

Përmbledhje e përgjithshme

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm (ZAP) ka kryer auditimin e pasqyrave vjetore financiare (PVF) të Komunës së Gjakovës për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2010.

Auditimi ynë është kryer në pajtim me standardet ndërkombëtare të auditimit, të hartuara nga INTOSAI (SNISA) dhe ka përfshirë testimet dhe procedurat që ne menduam se ishin të nevojshme për të dhënë një opinion lidhur me pasqyrat financiare.

Gjatë formulimit të opinionit ne vlerësuam mjaftueshmërinë e prezantimit të informacionit në pasqyrat financiare.

Sipas opinionit tonë pasqyrat kryesore financiare në të gjitha aspektet materiale prezantojnë pasqyrim të drejtë dhe të vërtetë.

Ne dëshirojmë të tërheqim vëmendjen tuaj në faktin se informacioni i shpalosur mbi pasuritë fikse dhe llogarit e arkëtushme është jo i plotë dhe i pasaktë;

Po ashtu komuna nuk kishte arritur ti shpalos pagesat nga palët e treta.

Shpalosja jo e plotë e pasurive fikse dhe llogarive të arkëtushme nuk ndikon në opinionin mbi pasqyrat financiare të hartuara në pajtim me SNKSP për kontabilitetin në bazë të parasë së gatshme. (ISSAI 400: *Opinion i pakualifikuar me theksim të çështjes*).

Auditimi ynë ka identifikuar dobësi në disa fusha të menaxhimit financiar. Këto dobësi janë të përshkruara më detajisht në brendi të raportit, të cilat duhet të adresohen nga menaxhmenti për të përmirësuar performancën e organizatës.

Gjate vitit 2009 janë dhënë gjithsej pesë rekomandime prej të cilave një ishte adresuar pjesërisht, ndërsa të tjerat ishin në proces të implementimit.

Rekomandimi ynë kryesor është që Kryetari i komunës duhet të propozojë një pako masash për përmirësimin e mëtejshëm të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit brenda Komunës, dhe të sigurojë rishikimin e sistemit të kontrollit.

Ne ju rekomandojmë që veçanërisht të siguroni:

- Adresimin e gjithave rekomandimeve të dhënë të vitit 2009 dhe 2010
- Harmonizimin e të gjitha të hyrave vetjake në baza të rregullta;
- Se pagesat për avance dhe pagesat tjera bëhen vetëm kur për këto pagesa ekziston baza e qartë ligjore;
- Se aktivitetet e prokurimit zhvillohen vetëm në pajtim me LPP;
- Shpalosjen e të gjitha llogarive të arkëtueshme sipas UA nr. 16/2010;

- Shpalosjen e të gjitha obligimeve të komunës (të papaguara dhe kontingjente); dhe
- Regjistrat e plotë për pasurinë e komunës.

Menaxhmentit të Komunës i është dhënë mundësia për të dhënë komente mbi draftin e këtij raporti.

Menaxhmenti i Komunës i ka pranuar të gjeturat dhe konkluzionet tona të paraqitura në raportin e auditimit mbi Pasqyrat Vjetore Financiare për vitin 2010 dhe është zotuar që do bëjë përpjekje për t'i adresuar të gjitha rekomandimet e dhëna.

I. Hyrje

Ky auditim ka të bëjë me pasqyrat vjetore financiare të Komunës së Gjakovës për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2010.

Është përgjegjësi e menaxhmentit të Komunës të përgatis pasqyrat vjetore financiare sipas kërkesave të Udhëzimit Administrativ (UA) 16/2010 dhe në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (SNSKP) për "Raportimin financiar në bazë të kontabilitetit të parasë së gatshme".

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm është përgjegjëse për kryerjen e auditimeve vjetore të rregullsisë për Komunën e Gjakovës.

Auditimi i rregullsisë përkufizohet si një verifikim i kontabilitetit financiar, duke përfshirë ekzaminimin dhe vlerësimin e pasqyrave financiare dhe të dhënave tjera financiare si dhe dhënien e mendimeve:

- Nëse pasqyrat financiare japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të llogarive dhe çështjeve financiare për periudhën e auditimit;
- Nëse të dhënat financiare, sistemet dhe transaksionet janë në pajtim me ligjet dhe rregulloret në fuqi;
- Për përshtatshmërinë e funksioneve të kontrollit të brendshëm dhe të auditimit të brendshëm; dhe
- Për të gjitha çështjet të cilat dalin apo kanë të bëjnë me auditimin.

Ne kemi kryer auditimin e ndërmjetëm të Komunës së Gjakovës. Gjatë asaj faze të auditimit, kemi adresuar faktin se si janë trajtuar rekomandimet e mëparshme si dhe cilësinë e menaxhimit financiar. Po ashtu, kemi këshilluar menaxhmentin për adresimin e çështjeve në pasqyra financiare, përmes memorandumit të auditimit të dorëzuar në dhjetor 2010.

Me qëllim të përmbushjes së përgjegjësisive tona për auditimin e Komunës, ne kemi ndërmarrë aktivitetet si në vijim:

- Kemi rishikuar pasqyrat vjetore financiare të Komunës në raport me buxhetin e miratuar për vitin 2010;
- Kemi përcaktuar nëse pasqyrat vjetore financiare të Gjakovës janë përgatitur në pajtim me SNKSP “Raportimi Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme”;
- Kemi përcaktuar nivelet e materialitetit të të hyrave dhe shpenzimeve, si prag për lehtësimin e përcaktimit të llojit të opinionit që duhet dhënë mbi pasqyrat financiare;
- Kemi zbatuar një kombinim të mostrimit sipas gjykimit dhe sipas rastit, në përzgjedhjen e transaksioneve për testim;
- Kemi kryer teste substanciale gjithëpërfshirëse mbi transaksionet financiare;
- Jemi mbështetur në një lloj kombinimi të intervistave, rishikimeve analitike, rishikimin e dokumenteve dhe verifikimin fizik për të vlerësuar vlefshmërinë dhe rregullsinë e transaksioneve financiare; dhe
- Kemi vlerësuar cilësinë e punës së Njësisë së Auditimit të Brendshëm në Komunë.

Në këtë raport, ne përmbledhim auditimin e këtij viti dhe do të japim një opinion formal mbi Pasqyrat Vjetore Financiare të Komunës së Gjakovës për vitin 2010.

Lidhur me opinionin tonë të auditimit për pasqyrat vjetore financiare të komunës, standardet ndërkombëtare të auditimit përcaktojnë kriteret specifike të cilat rregullojnë llojin e opinionit që mund të jepet.

Këto janë të përcaktuara më gjerësisht në Shtojcën 2.

II. Opinioni i auditimit

Sipas opinionit tonë pasqyrat kryesore financiare në të gjitha aspektet materiale prezantojnë pasqyrim të drejtë dhe të vërtetë.

Ne dëshirojmë të tërheqim vëmendjen tuaj në faktin se informacioni i shpalosur mbi pasuritë fikse dhe llogarit e arkëtushme është jo i plotë dhe i pasaktë; dhe

Po ashtu komuna nuk kishte arritur ti shpalos pagesat nga palët e treta.

Shpalosja jo e plotë e pasurive fikse dhe llogarive të arkëtushme nuk ndikon në opinionin mbi pasqyrat financiare të hartuara në pajtim me SNKSP për kontabilitetin në bazë të parasë së gatshme. (ISSAI 400: *Opinion i pakualifikuar me theksim të çështjes*).

III. Gjendja e rekomandimeve të viteve të kaluara

Në raportin tonë të auditimit të pasqyrave vjetore financiare të vitit 2009 janë dhënë pesë rekomandime kryesore. Prej këtyre rekomandimeve, vetëm një ishte adresuar plotësisht që ka të bëjë me harmonizimet e të hyrave, ndërsa të tjerat janë në proces të zbatimit. Këto rekomandime ndërlidhen me:

- Përgatitjen e PVF duke i përfshirë të gjitha kërkesat sipas UA;
- Shtimin e masave të kontrollit të brendshëm në fushën e prokurimit duke respektuar plotësisht LPP;
- Regjistrimin e të gjitha të hyrave sipas kodeve përkatëse si dhe rishikimi i kontratave mbi pronën publike; dhe
- Fuqizimin e auditimit të brendshëm si mjet parandalues i gabimeve.

Mos adresimi i plotë i rekomandimeve tona, kanë shkaktuar të njëjtat probleme si në vitet e kaluara. Me këtë rast, ne shprehim shqetësimin tonë për të gjitha rekomandimet e pa adresuara.

IV. Buxheti i Shpenzuar në krahasim me Buxhetin e Aprovuar

Analiza e Shpenzimeve në Pasqyrat Financiare kundrejt Buxhetit të Aprovuar tregon:

Tabela 1: Përshkrimi i buxheteve dhe shpenzimeve

Në euro (€)

Përshkrimi	Buxheti Fillestar	Buxheti Rishikuar	Buxheti Final	Buxheti i shpenzuar 2010	Buxheti i shpenzuar 2009
Grandi i Qeverisë – Buxheti	11,985,808	12,450,336	12,664,575	12,659,853	10,819,000
Të hyrat vetjake	2,563,606	2,563,606	2,689,413 ¹	2,228,759	2,843,000
Donacionet e vendit			119,348	75,680	356,000
Donacionet e jashtme			28,534	18,239	
I. Gjithsej të hyrat dhe transferi i donacioneve	14,549,414	15,013,942	15,501,870	14,982,531	14,018,000
Pagat dhe mëditjet	7,075,207	7,485,872	7,700,111	7,688,221	6,802,000
Mallra dhe shërbime	1,327,771	1,224,959	1,288,736	1,260,333	1,487,000
Shpenzimet komunale	522,640	523,690	532,690	525,871	522,000
Subvencionet dhe transferet	304,507	304,507	336,508	336,351	325,000
Investimet Kapitale	5,319,289	5,474,914	5,643,825	5,171,755	4,882,000
Rezervat					
II. Gjithsej shpenzimet	14,549,414	15,013,942	15,501,870	14,982,531	14,018,000

Sipas të dhënave nga tabela më lartë, shihet se buxheti final për vitin 2010 për komunën e Gjakovës ka qenë 15,501,870€ Shpenzimet totale për vitin 2010 ishin 14,982,531€ apo rreth 96% e buxhetit. Buxheti i pashpenzuar deri në fund të vitit 2010 ishte rreth 4% apo 519,339€

Siç shihet në tabelë buxheti final me atë të rishikuar ndryshon për shkak se Qeveria në fund të vitit kishte paguar shujtat e punëtorëve në vlerë prej 220,770€ si dhe për shkak të shtimit të hyrave vetjake dhe donacioneve.

Konkluzion

Komuna e Gjakovës ka shpenzuar buxhetin në nivel të kënaqshëm. Buxheti i shpenzuar nuk ishte bërë sipas dinamikës së projekteve të kryera. Shumica e pagesave ishte bërë për projektet e viteve të kaluara.

¹ 2,689,413 Janë të hyrat vetjake të pranuar në vitin 2010, ndërsa të hyrat e planifikuar ishin 2,563,606€

Rekomandimi 1

Rekomandojmë Kryetarin e Komunës që të siguroj:

- Se ekzistojnë fonde të mjaftueshme për projektet e kontraktuara si dhe këto projekte do të realizohen në afatin e kontraktuar.

V. Pasqyrat financiare

V.1 Pajtueshmëria në lidhje me raportimin e jashtëm

Bazuar në kërkesat e LMFPP nr. 03/L-048 dhe Udhëzimit Administrativ 16/2010, ne kemi identifikuar pikat në vijim:

- Komuna ka përgatitur PVF në pajtim me Udhëzimin Administrativ nr. 16/2010 me përjashtim të shpalosjeve të llogarive të arëktushme, pagesave nga palët e treta dhe pasurive;
- Pasqyrat Financiare janë nënshkruar nga Zyrtari Kryesor Administrativ dhe Zyrtari Kryesor Financiar;
- Pasqyrat Financiare janë nënshkruar brenda kornizës kohore me datën 31/01/2011 dhe janë dorëzuar në MEF;
- Pasqyrat Financiare janë përgatit vetëm në gjuhën shqipe; dhe
- Komuna ka përgatitur dhe ka dorëzuar raporte të rregullta tremujore tek Ministri i MEF-it gjatë vitit 2010.

V.2 Cilësia e informatave

Pasqyrat Financiare të komunës të përgatitura më 31.01.2011 për vitin e përfunduar me 31 dhjetor 2010 nuk kanë qenë në pajtim me Udhëzimin Administrativ nr. 16/2010.

Pasqyrat financiare të komunës, për herë të dytë ishin dërguar në Thesar me 31.03.2011 Me gjithë këtë këto pasqyra nuk ishin kompletuar me të gjitha pikat e kërkuara me UA.

Pasaktësitë në vijim nuk janë korrigjuar nga ana e Menaxhmentit:

- Në shënimi 14 pranimet kapitale nuk është paraqitur asnjë shumë në lidhje me shitjen e disa automjeteve të përdorura. Shuma nga pranimet kapitale është dashtë të jetë 19,900€
- Në shënimin 27 Nuk janë të shpalosura pasuritë e komunës në mënyrë të plotë;

- Në shënimin 28 Të arkëtueshmet, përveç tatimit në pronë nuk janë prezantuar të gjitha shumat e pa arkëtuara të debitorëve të komunës; dhe
- Nuk janë shpalosur pagesat nga palët e treta.

Konkluzioni

Edhe më tutje ekzistojnë dobësi evidente në kontrollet mbi raportimin financiar. Komuna nuk ishte në gjendje të ndërtojë pasqyra që paraqesin një pamje të drejtë dhe të saktë të të dhënave financiare. Përkundër udhëzimeve tona që pasqyrat të korrigojnë dhe plotësohen, mangësitë e informatave nuk janë plotësuar.

Rekomandimi 2

Rekomandojmë Kryetarin e Komunës që të siguroj:

Se me rastin e përgatitjes së pasqyrave financiare të përfillen të gjitha kërkesat që dalin nga UA me qëllim që pasqyrat të prezantojnë drejtë pozitën financiare të komunës. Në rast se zyrtarët përgjegjës nuk posedojnë njohuritë e mjaftueshme për hartimin e pasqyrave, atyre duhet mundësuar organizimin e trajnimeve shtesë në këtë fushë.

VI. Realizimi i Buxhetit

VI.1 Të hyrat (duke përfshirë ato vetjake)

Të hyrat vetjake të planifikuara për vitin 2010 ishin 2,889,000€ ndërsa ato të mbledhura 2,689,413€ Prej tyre, të hyra të bartura nga viti 2009 ishin 294,745€ ndërsa të hyrat e mbledhura për vitin 2010 ishin 2,394,668€

Gjetjet tona lidhur me testet e kryera nga të hyrat vetjake të komunës janë paraqitur me poshtë.

Mungesa e evidencave për ngarkesat dhe pagesat për leje ndërtimi

Të hyrat nga lejet e ndërtimit sipas të dhënave nga Thesari për vitin 2010 ishin 489,902€ Ne nuk kemi arritur që ta sigurojmë regjistrin e plotë kontabël të llogarive të arkëtueshme për leje ndërtimi. Objekti në ndërtim e sipër afër parkut “Nënë Tereza” nuk ishte pajisur me leje ndërtimi dhe si i tillë ai vazhdon të punon. Pra, nuk ka funksionuar inspektariati për mbikqyrjeve objekteve pa leje.

Klasifikim jo i duhur i llojit të të hyrave

Të hyrat nga çertifikatat për kurorëzim sipas të dhënave financiare ishin inkasuar gjithsej 16,669€ Ne kemi vërejtur se në kuadër të këtyre të hyrave janë futur edhe disa të hyra tjera të

ofiqarisë. Raportimet e komunës nuk japin informata të sakta mbi numrin e çertifikatave të kurorëzimit dhe dokumenteve tjera.

Mungesa e regjistrave për llogaritë e arkëtueshme

Komuna përveç tatimit në pronë dhe regjistrimit për licenca biznesi, nuk mbanë regjistra të ndara të llogarive të arëketueshme. Të hyrat tjera mbahen vetëm në baza të inkasimeve, ndërsa faturimet dhe borxhet e pa inkasuara nuk regjistrohen veçmas. Kjo e bën të pamundur që komuna të përgatis raporte të sakta dhe të besueshme për të hyrat vetjake si tërësi.

Borxhe të pa arkëtuara nga ndërmarrjet e privatizuara

Gjatë vitit 2010 në kuadër të hyrave nga tatimi në pronë, në llogari të komunës janë regjistruar 749,358. Përzgjedhja e 64 mostrave për testim, kryesisht tatim pagues për afarizëm nxori në pah se borxhi i pa inkasuar ishte rreth 3.5 milion. Sipas komunës, inkasimi i këtyre borxheve është mjaftë i vështirë për shkak të problemeve ende të pazgjidhura si rezultat i privatizimit të tyre.

Nuk është caktuar qiraja për marrjen në shfrytëzim të pronës publike

Tek kontrata e lidhur me datën 14/09/2009 për dhënien në shfrytëzim të sipërfaqes prej 2.74 hektarë, nuk kemi gjetur se cilën shumë duhet ta paguaj kontraktuesi në dobi të llogarisë së komunës. Kjo ishte lidhur për 10 vite me mundësi të ripërtëritjes. Zyrtaret komunal nuk ishin në gjendje të japin sqarime lidhur me këtë kontratë pa kriteret dhe kushte të pa definuara.

Konkluzion

Mungesa e regjistrave të qartë mbi ngarkesat dhe pagesat për të hyrat vetjake zvogëlon besueshmërinë e raporteve financiare. Neglizhenca e inspektoratit ka bërë që të fillojnë ndërtime para se investitori të pajiset me leje ndërtimi. Mos mbajtja e evidencave për numrin e çertifikatave të kurorëzimit si dhe dokumenteve të tjera e bënë të paqartë nëse të hyrat janë inkasuar dhe derdhur në llogarinë e komunës. Kryetari do të duhej të bënte analizimin e kontratës.

Rekomandimi 3

Rekomandojmë Kryetarin e Komunës që të siguroj:

- Se do të shfrytëzojë të gjitha mekanizmat për funksionimin e punës së inspektoratit;
- Forcimin e kontroleve mbi inkasimin e të hyrave nga tatimi në pronë, pavarësisht se a janë privatizuar pronat;
- Raportimin e saktë për të gjitha llojet e çertifikatave; dhe
- Kontratat me qira për shfrytëzimin e pronës publike do të përmbajnë të gjitha elementet si çmimin, afatet dhe kushtet tjera.

VI.2 Shpenzimet

2.1 Blerjet përmes prokurimit

Shumica e projekteve pa fonde të zotuar

Tek projekti “Ndërtimi i rrugës në lagjen Brekoc” është lidhur kontratë me operatorin ekonomik në shumë prej 722,501€ ndërsa për këtë projekt ishin zotuar vetëm 10,000€

Projektet e filluara dhe të pa përfunduara

Tek projekti “Ndërtimi i rrugës Cërmjan- Rakovinë” ishte lidhur kontratë në vitin 2009, me një afat realizimi për 69 ditë. Ky plan dinamik nuk ishte respektuar nga operatori dhe shkaku kryesor ishte mungesa e disponueshmërisë së mjeteve nga komuna.

Mungon evidenca për nivelin e projekteve të realizuara

Zyra e prokurimit nuk ka një pasqyrë për të gjitha projektet e kontraktuara dhe nivelin e kryerjes së punimeve. Gati të gjitha projektet e filluara në dy vitet e fundit ishin jo të kompletuara dhe projektet nuk ishin finalizuar. Pothuajse të gjitha kontratat ishin kontraktuar pa zotim të mjaftueshëm të mjeteve.

Hyrja në kontrata pa sigurim të ekzekutimit

Në çdo kontratë është paraparë që para nënshkrimit të kontratës fituesi duhet të sjellë sigurimin e ekzekutimit prej 10% nga vlera e kontratës me një afat prej 12 muajsh. Ne nuk kemi gjetur në asnjë rast se sigurimi i ekzekutimit është ofruar nga operatorët ekonomik.

Konkluzioni

Planifikimi jo i mirë i projekteve, mos përfillja e planeve dinamike si dhe lidhja e kontratave në mungesë të fondeve të mjaftueshme përmban në vete një rrezik se projektet e filluara do të ngecin si në aspektin e realizimit ashtu edhe në kryerjen e obligimeve të kontraktuara. Komuna, po ashtu nuk ka kontrolle të mira mbi monitorimin e kontratave. Injorimi i sigurimit të ekzekutimit gjithashtu rrit rrezikun në realizimin e kontratave.

Rekomandimi 4

Rekomandojmë Kryetarin e Komunës të siguroj:

- Çë proceset e tanishme të analizohen me kujdes dhe të vendosen procedurat e mekanizmat e reja të kontrollit duke siguruar vlerën për para në të gjitha prokurimet ;
- Se komuna nuk do të hyjë në obligime kontraktuese pa zotimin e mjaftueshëm të fondeve;
- Respektimin e afateve kohore për kryerjen e punëve të kontraktuara dhe në raste të vonesave të aplikoj penale ndaj kompanive; dhe
- Se sigurimi i ekzekutimit domosdoshmërisht bëhet para nënshkrimit të kontratës.

2.2 Blerjet tjera

Shpenzimet për mallra dhe shërbime për periudhën 2010 ishin 1,260,333€apo rreth 97% nga buxheti i ndarë për këtë kategori. Në bazë të ekzaminimeve tona kemi identifikuar këto të gjetura:

Janë paguar artikuj jashtë listës së specifikacionit teknik

Tek kontrata për furnizime me material për zyre, kemi vërejtur se janë paguar artikuj të cilët nuk kanë qenë në specifikacionin teknik. Shuma e paguar që nuk përputhet me specifikacionin teknik ishte 19,448€

Pranimi i mallit vetëm nga një person

Në asnjë rast nuk kemi vërejtur se ka pasur komision për pranim të mallit. Zyrtari për pranim kryente këtë funksion. Gjithashtu kemi vërejtur se komuna nuk disponon me një depo ku furnizimi me material zyre do të regjistrohej dhe shpërndahej sipas kërkesës së aprovuar nga drejtoritë përkatëse.

Avanci i paguar për udhëtim jashtë vendit

Edhe pse nikoqiri kishte mbuluar shpenzimet e udhëtimit dhe akomodimit, dy zyrtarët që kishin marrë pjesë në një manifestim të mbajtur në Angli, kishin paraqitur faturat e akomodimit dhe shpenzimet tjera në drejtorinë e financave për pagesë. Në këtë rast këtyre u janë paguar shuma prej 2,797€për shpenzimet e bëra.

Janë kryer pagesa nga vendimet gjyqësore

Gjatë vitit 2010, komuna në emër të vendimeve gjyqësore ka paguar shumën prej 11,893€ Kjo shumë e paguar nuk ishte shpalosur në pasqyrat financiare të vitit të kaluar si detyrim kontingjent.

Konkluzioni

Pagesa e artikujve të cilët nuk ekzistonin në specifikacionin teknik ndikon në shpenzimet buxhetore pa bazën e duhur ligjore. Po ashtu, pranimi i mallit nga një person dhe mungesa e një depoje për furnizime rrisin rrezikun e keqpërdorimit të mallrave.

Pagesa e faturave për udhëtime jashtë vendit duke pasur parasysh se nikoqiri ka mbuluar të gjitha shpenzimet e udhëtimit, paraqet çertifikim të pagesave të pa justifikueshme.

Rekomandimi 5

Ne rekomandojmë Kryetarin e Komunës të siguroj:

- Se të gjitha pagesat e bëra do të jenë sipas specifikacionit teknik dhe kontratës;
- Pagesat e bëra për udhëtime jashtë vendit të kthehen në llogari të komunës;
- Se është caktuar një depo ku do të evidentohen të gjitha hyrjet dhe daljet e materialit për zyre; dhe
- Shpalosjen e të gjitha provizioneve/detyrimeve kontingjente në P/F.

2.3 Kompensimet (pagat dhe mëditjet)

Gjatë vitit 2010 shpenzimet për paga dhe mëditje ishin 7,688,221€ Gjatë auditimit kemi testuar dosjet e personelit, të cilat kanë qenë në pajtim me kërkesat ligjore.

VI.3 Subvencionet dhe transferet

Mungesa e një rregullore të brendshme për subvencione

Buxheti për vitin 2010 për kategorinë e subvencioneve dhe transfereve ishte 336,351€ Gjatë vitit 2010 ishte shpenzuar e tërë shuma e ndarë për këtë kategori. Gjatë testimit të mostrave për kategorinë subvencione dhe transfere kemi vërejtur se komuna nuk ka një politikë të brendshme përmes së cilës do të rregullohen kushtet dhe kriteret që duhet të plotësohen për një subvencion.

Konkluzioni

Mungesa e një rregullore të brendshme për subvencione dhe transfere mund të ndikoj në shfrytëzimin joracional të buxhetit për këtë kategori.

Rekomandimi 6

Rekomandojmë Kryetarin e Komunës që të siguroj:

Hartimin e një kornize juridike, duke i specifikuar qartë të gjitha kriteret mbi ndarjen subvencioneve, shpenzimet në përputhje me marrëveshjet e arritura, qëllimin e dhënies, monitorimin si dhe raportimin.

VI.4 Pasuritë dhe Borxhet

4.1 Pasuritë kapitale dhe jo kapitale

Ende mungon regjistri i plotë i pasurive kapitale

Edhe në vitin 2010 komuna nuk ka arritur të bëjë vlerësimin dhe regjistrimin e plotë të pasurisë kapitale. Komuna akoma nuk ka arritur që bëjë regjistrimin objekteve afariste që shfrytëzohen dhe ipen me qira, ndonëse këto objekte janë pronë publike.

Konkluzioni

Mos regjistrimin i plotë i pasurive kapitale mund të ketë si pasojë që pasuritë, përkatësisht pronat publike mund të keqmenaxhohen dhe të keqpërdoren.

Rekomandimi 7

Rekomandojmë Kryetarin e Komunës të siguroj:

- Regjistrimin e plotë të pronës, objekteve dhe pajisjeve, në mënyrë që të këtë regjistrin përfundimtar për të gjitha pasuritë që ka nën posedim.

4.2 Borxhet

Pasqyra e obligimeve të pakryera ndaj llogarive të pagueshme në fund të vitit 2010 ishte 1,112,384€ Këto obligime janë bartur për pagesë në vitin buxhetor 2011.

Nuk ka evidenca të duhura për pagesën e obligimeve të bartura nga viti 2009

Komuna nuk ka mbajtur regjistra të veçantë kontabël, të cilët do të pasqyronin faturat e paguara gjatë vitit 2010 për shlyerjen e borxheve të bartura nga vitet e kaluara.

Konkluzioni

Mungesa e evidencave detaje për faturat e paguara rrit rrezikun se me rastin e pagesës nga komuna një faturë të paguhet më shumë se një herë.

Rekomandimi 8

Rekomandojmë Kryetarin e Komunës të siguroj:

- Se departamenti i financave mban evidenca të plota dhe të sakta dhe bënë regjistrimin e të gjitha faturave të paguara dhe të papaguara, në mënyrë që të shmanget mundësia e pagesës së tyre më tepër se një herë.

VII.Kontrolli mbi menaxhimin

VII.1 Sistemet e Kontrollit të Brendshëm

Kapitujt e përshkruar më lart flasin për dobësi evidente të kontrollit të brendshëm të Komunës, dhe rishikimi funksional i sistemit ka nevojë të bëhet. Për pasojë, kontrollet e brendshme të vendosura nga menaxhmenti i Komunës për parandalimin, zbulimin dhe korrigjimin e gabimeve dhe parregullsive nuk kanë funksionuar mjaftueshëm.

Konkluzioni

Në përgjithësi konsiderojmë se niveli i kontrollit financiar është jo adekuat. Kontrollet ekzistuese nuk ofrojnë siguri të mjaftueshme se objektivat e menaxhmentit përmbushen në mënyrë të mjaftueshme.

Rekomandimi 9

Rekomandojmë Kryetarin e Komunës që të siguroj:

- Se sistemi i kontrollit të brendshëm do të rishikohet dhe të propozohet marrja e masave të duhura për t'u siguruar se kontrollet janë plotësisht efektive.

VII.2 Auditimi i Brendshëm

Njësia e Auditimit të Brendshëm (NJAB) në Komunën e Gjakovës funksionon me një auditor i cili disponon me planin vjetor dhe strategjik të auditimit. Auditori i brendshëm kishte finalizuar katër raporte dhe një draft gjatë vitit 2010, të cilat kishin të bënin për periudhën 2009. Ne kemi konstatuar se:

- NJAB nuk kishte bërë asnjë auditim që i takon vitit 2010;
- NJAB nuk i ka përfshirë në auditim fushat me rrezik të lartë, si prokurimi dhe të hyrat;
- Të gjeturat dhe rekomandimet e NJAB nuk adresohen si duhet, nuk ka plan të implementimit nga drejtoritë përkatëse; dhe
- NJAB nuk i përcjell veprimet korrigjuese të ndërmarra nga menaxhmenti lidhur me adresimin e rekomandimeve të dhëna nga kjo njësi.

Komiteti i auditimit kishte mbajtur katër takime në të cilat takime ishte miratuar statuti i komitetit, shqyrtimi i raportit të auditorit të jashtëm dhe miratimi i planit vjetor dhe strategjik për vitet 2011-2013. Nga rishikimi i procesverbaleve të takimeve të komitetit është vërejtur se nuk është ndërmarrë ndonjë masë për adresimin e rekomandimeve të auditimit nga viti i kaluar. Anëtarët e këtij komiteti nuk janë specialist të fushave të kontabilitetit dhe auditimit.

Konkluzioni

Mos përfshirja në plan të auditimit e fushave me rrezik të lartë, mos kryerja e auditimit për periudhën 2010 dhe mos marrja e ndonjë veprimi për adresimin e rekomandimeve, tregojnë për një funksionim jo të mirëfilltë të auditimit të brendshëm.

Rekomandimi 10

Rekomandojmë Kryetarin e Komunës që të siguroj se:

- NJAB do të kryej auditime periodike për periudhën brenda vitit fiskal;
- Në planin vjetor të NJAB do të përfshihen auditimi i fushave me rrezik të lartë, si: auditimi i të hyrave, shpenzimeve, subvencioneve dhe transfereve dhe pasurisë;
- Do të hartohet një Plan veprimi për adresimin e gjetjeve dhe rekomandimeve të NJAB, i cili duhet të zbatohet nga drejtoritë përkatëse; dhe
- Komiteti i auditimit do të jetë më funksional.

VIII.Një konkluzion i Përgjithshëm mbi Menaxhmentin e Komunës

Konkluzionet e përgjithshme

Sistemi i kontrollit të brendshëm në disa fusha ka mangësi. Konkluzionet e përgjithshme mbi menaxhmentin duhet të forcohen dhe të përmirësohen dizajni dhe implementimi i kontrolleve të brendshme edhe më tutje. Përmirësimeve duhet kushtuar kujdes i veçantë sidomos tek përpilimi i Pasqyrave financiare, regjistrimi i të hyrave dhe barazimi në baza të rregullta, postimi i të hyrave nëpër kodet përkatëse, çertifikimi (rregullsia) i pagesave, prokurimet dhe forcimi i kontrolleve mbi pagesat për investime kapitale, mallra shërbime dhe mbi pasuritë.

Rekomandimi i Përgjithshëm

Rekomandojmë Kryetarin e Komunës që pas analizës së gjetjeve të raportit, të nxjerrë një pako masash për forcimin e menaxhimit financiar dhe kontrollit. Për më tepër, të obligoj të gjitha departamentet administrative të komunës të ndërmarrin veprimet e duhura për eliminimin e mangësive të identifikuar.

Shtojca I. Komentet e Gjakovës dhe përgjigja e ZAP-it

Menaxhmenti i Komunës i ka pranuar të gjitha të gjeturat dhe konkluzionet tona të paraqitura në raportin e auditimit mbi Pasqyrat Vjetore Financiare për vitin 2010 dhe është zotuar që do bëjë përpjekje për t'i adresuar të gjitha rekomandimet e dhëna.

Shtojca II. Llojet e ndryshme të Opinioneve të Auditimit

(e shkëputur nga ISSAI 400)

9. Një opinion i auditimit normalisht është një format standard, ndërlidhur me pasqyrat financiare si tërësi, duke shmangur nevojën për të caktuar gjatësinë e saj por duke bartur sipas natyrës së saj një kuptim të përgjithshëm tek lexuesit sipas kuptimit të saj. Natyra e këtyre fjalëve do të ndikohet nga korniza ligjore të auditimit, por përbërja e opinionit duhet të tregoj qartë a është i pakualifikuar apo i kualifikuar, apo nëse është i kualifikuar në disa çështje të caktuara apo është opinion i kundërt (paragrafi 14), apo është mohim i opinionit (paragrafi 15).

10. Një opinion i pakualifikuar jepet kur auditori është i kënaqur në të gjitha aspektet materiale që:

- (a) pasqyrat financiare janë përgatitur duke shfrytëzuar baza dhe politika të pranura të kontabilitetit të cilat janë zbatuar në mënyrë konsistente (të qëndrueshme);
- (b) pasqyrat janë në pajtim me kërkesat statusore dhe rregulloret relevante;
- (c) pamja e paraqitur në pasqyrat financiare janë në përputhje me njohuritë e auditorit në lidhje me entitetin e audituar;
- (d) është një shpalosje adekuate e të gjitha çështjeve materiale relevante për pasqyrat financiare.

11. Theksi i çështjeve. Në disa rrethana auditori mundet të konsideroj se lexuesi nuk do të kuptoj në mënyrë të duhur pasqyrat financiare nëse vëmendja është përqendruar në çështje të pazakonshme apo të rëndësishme. Si një rregull e përgjithshme, auditori kur jep një opinion të pakualifikuar kjo nuk i referohet ndonjë aspekti specifik të pasqyrave financiare në opinionin e tij në rast se kjo mund të interpretohet gabimisht si opinion i kualifikuar. Me qëllim të shmangies së kësaj përshtypjeje, referencat që janë menduar si; nënvizim i çështjes; gjinden në paragrafët e ndara nga opinionin. Sidoqoftë, auditori nuk duhet të përdor nënvizimin e çështjes për të përmirësuar mungesën e shpalosjeve të duhura në pasqyrat financiare apo si alternativ, zëvendësim për kualifikim të opinionit.

12. Auditori mund të mos jetë në gjendje të shpreh një opinion jo të kualifikuar kur ekziston një nga ato rrethana dhe në gjykimin e auditorëve, afektin e tyre është ose mund të jetë materiale për pasqyrat financiare:

- (a) Ka pasur limitime në fushëveprimin e auditimit;
- (b) Auditori konsideron që pasqyrat janë jo complete apo çorientues apo ekziston një ndarje e pajustificuar nga standardet e pranueshme të kontabilitetit; apo
- (c) Ekzistojnë paqartësi që ndikojnë në pasqyrat financiare.

13. Opinion i Kualifikuar. Aty ku auditori nuk pajtohet apo nuk është i sigurt në lidhje me një ose me tepër artikuj të veçantë në pasqyrat financiare e që janë materiale por jo edhe fundamentale në kuptimin e pasqyrave, duhet të jepet një opinion i kualifikuar. Formulimi i opinionit normalisht tregon një rezultat të kënaqshëm ndaj subjektit të audituar, sa i përket një pasqyre të qartë dhe koncize, të çështjeve të mospajtimit apo edhe të paqartësive që ngrisin opinion e kualifikuar.

I ndihmon përdoruesit e pasqyrave nëse efekti financiar i paqartësisë apo edhe i mosmarrëveshjeve është përcaktuar nga ana e Auditorit edhe pse kjo nuk është gjithmonë praktike apo relevante.

14. Opinion i Kundërt. Aty ku Auditori nuk ka mundësi të jap një opinion mbi pasqyrat financiare në tërësi, për shkak të mosmarrëveshjeve që është aq thelbësore ngase e minon pozitën e prezantuar në vazhdim që opinionin që kualifikohet në aspekte të caktuara nuk do të jetë adekuat, atëherë jepet opinion i Kundërt. Formulimi i një opinionin të tillë e bën të qartë se pasqyrat financiare nuk janë prezantuar në mënyrë të drejtë, duke specifikuar qartë dhe në mënyrë koncize të gjitha çështjet e mosmarrëveshjeve. Përsëri, është një ndihmesë që efekti financiar mbi pasqyrat financiare përcaktohet aty ku duhet dhe është praktik.

15. Mohimi i Opinionit. Aty ku Auditori nuk mund të jep opinion në lidhje me pasqyrat financiare, të marrë si tërësi për shkak të paqartësisë apo restriksionit të fushëveprimit që është thelbësor që një opinion që është i kualifikuar në aspekte të caktuara nuk do të jetë adekuat, jepet opinion i kundërt. Formulimi i një opinionin të tillë e bënë të qartë që një opinion nuk mund të jepet, duke specifikuar në mënyrë të qartë dhe koncize të gjitha çështjet e paqarta.

16. Është bërë zakon që ISA të ofrojnë një raport të detajuar për të plotësuar opinion në rrethana në të cilat është e pamundur të jepet një opinion jo i kualifikuar.